

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

PODIGNITE GLAVE,
PRIBLIŽUJE SE VAŠE
OTKUPLJENJE

mihael

37/2021.

LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE

Godište XV. (2021.), broj 37 (504)
prva nedjelja došašća
28. studenoga 2021.

Kontakt:
vič. **Željko Rakošec**, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici: Marko Suave, *Podignite glave
jer se približuje vaše otkupljenje*, detalj,
preuzeto s: <https://www.showyourarts.com>

STUDENI - PROSINAC

Ned 28. **PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA,**
Jakov Markijski

Pon. 29. Saturnin, Filomen, Illuminata

Uto. 30. **Andrija apostol**

Sri. 1. Florencija, Natalija, Kazimir

Čet. 2. Habakuk prorok, Blanka

Pet. 3. Franjo Ksaverski, Sefanija
prorok, Lucije

Sub. 4. Barbara, Ivan Damašćanski

MEDITACIJA

Sigurnost i opasnost 3

SLUŽBA RIJEČI: PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

UVOD U ČITANJA
Iščekivanje 4

ČITANJA
Približuje se vaše otkupljenje 6

HOMILIJA
Uspravite se i podignite glave 8

KATEHEZA
Predodžba Boga
Ponizan Otac 10

Sasvim osobno došašće 12

Došašće - advent 16

Mali vjeronaučni leksikon 18

UZ BLAGDAN
Sveti Jakov Markijski 19

NAŠI POKOJNI 20

Sigurnost i opasnost

Zemlja je naš dom. Zar bi nam itko zamjerio ako se u tom domu želimo osjećati sretnima i sigurnima? No, budući daje naša sreća prevrtljiva, a naša sigurnost varljiva, poduzeli smo sve moguće ne bismo li sebi zajamčili sigurnost. Donijeli smo sigurnosne mjere, propisali sigurnosne uređaje, osiguravajućim zavodima povjerili brigu za zdravlje, starost, imetak...

Koliko god te stvari bile dobre, koliko god neke od njih djeluju besprijeorno, mi jedva da se na njih možemo osloniti. Nema te brave koju provalnici ne bi otključali, nema vozila koje se ne bi moglo prevrnuti, nema osiguravatelja koji bi zaustavio napredak bolesti, nema područja kamo smrt ne bi imala pristupa. To nam je poznato iz svakodnevnog iskustva.

A potvrđuje nam to i objavljena Božja riječ. Doći će vrijeme kad se neće poljuljati samo ono što je nestalno na ovome svijetu, već će se poljuljati i sile nebeske. Bit će znaci na suncu, mjesecu i zvijezdama, ljudi će izdisati od straha i iščekivanja onoga što prijeti svijetu. Svi sigurnosni uređaji postat će suvišni, svi osiguravajući zavodi ostavit će nas na cjedilu. Pitat ćemo se zašto smo uopće došli na svijet gdje nas stalno vreba smrt; čemu u nama poriv za životom kad nam je za petama stalno svemoguće ništavilo. Tko se time naslađuje, tko se to s nama tako neslano šali?

Nije riječ o šali, još manje o nasladi. Postoji Netko koji upravlja svim tim događanjima i želi nam pomoću njih dokazati da su zemlja na kojoj živimo i nebeski svod iznad nas samo naš privremeni dom. Prije ili kasnije morat će taj dom ustupiti mjesto novom nebu i novoj zemlji. Pod novim nebom i na novoj zemlji zadobit ćemo sigurnost za kojom toliko težimo. Onaj koji nas vodi u novi dom želi nas osloboditi od svega što nas sputava na tom putu.

Hvala ti, zemljo, što si tako nestalna! Hvala vam, predmeti, što se ne možemo na vas osloniti! Hvala vam, nebeske sile, što ćete se poljuljati! Vi nas uvjeravate kako je opasno navezivati se na vas, a kako je sigurno podignuti glavu i pripremati se na dolazak Sina čovječjega.

Na ovome svijetu živimo zato da bismo se pripremali za onaj drugi.

Franc Cerar DI, *Po riječima Svetog pisma*, UPT, Đakovo, 2002.

<https://jardinierdedieu.fr/>

Iščekivanje

Izdanak pravedni

Jeremija je poziv za proroka doživio u vrijeme judejskoga kralja Jošije, (627./626. pr. Kr., Jr 1 ,2). Svjedočio je tadašnjim velikim svjetskim političkim prevratima. Ti prevrati utjecali su na život Izraelaca. U njegovo vrijeme palo je moćno Asirsko carstvo, razorena je Niniva (612.). Nabukodonozor je godine 587. nakon jedanaestogodišnje opsade osvojio i u potpunosti razorio. Većinu stanovništva odveo je u babilonsko sužanjstvo. Jeremija je sa skupinom izbjeglica otišao u Egipat gdje je nestao. Perzijski kralj Kir okončao je progonstvo izraelskoga naroda. Oko 520. g. pr. Kr. počinje obnova jeruzalemskoga hrama.

Današnji ulomak iz Knjige proroka Jeremije nastao je kasnije od ostalih njegovih proroštava. To je djelo nekoga od njegovih učenika iz vremena povratka iz babilonskog sužanjstva. Podsjeća na iščekivanja spasa po Davidovu potomstvu. Prorok u Božje ime navješćuje ispunjenje Božjeg obećanja Izabranom narodu. U daniima koji dolaze, Bog će Davidu podići

„izdanak pravedni“. Taj „izdanak“ je Mesija. Oznake mesijanskoga kraljevstva su pravda i pravica bez opasnosti za narod i bez utjecaja tuđinaca. Dolazak Pomazanika znači spas Judeji i spokoj Jeruzalemu koji dobiva ime „Gospodin, Pravda naša“. Pravda se ostvaruje Božjom prisutnošću u njegovu narodu.

Dolazak Gospodnji

Prva i Druga poslanica Solunjanima su najstarije Pavlove poslanice. Napisane su dvadesetak godina poslije Isusove smrti i uskrsnuća.

Crkvu u Solunu Pavao je osnovao oko 50. godine tijekom svog drugog misijskog putovanja. Nakon nereda koje su, zbog Pavlovog propovijedanja, izazvali mjesni Židovi, mjesna Crkva, radi vlastite sigurnosti, zamolila je misionare da odu iz Soluna. Pavao je s pratnjom otišao u Bereju. Tu je ubrzo napisao dvije poslanice Solunjanima u kojima im odgovara na pitanja vjere koja su se u međuvremenu pojavila u mladoj solunskoj zajednici.

Druugo čitanje, iz Prve poslanice Solunjanima, govori o Kristovu ponovnom dolasku. Pavao poučava

<https://croire.la-croix.com/>

kršćane kako živjeti do Gospodinova dolaska. Potiče ih na ljubav, na budnost, mir, velikodušnost i radost u zajednici. Ljubav nije slučajno na prvom mjestu, jer je ona svjedočanstvo kršćanima i protivnicima. Ona se očituje u dobrim djelima koja treba vršiti najprije u kršćanskoj zajednici, a onda i izvan nje. Na drugom mjestu, Pavao naglašava vrijednosti svetosti srca. Kad spominje „srce“ misli na emocionalne reakcije razumnog bića koje ljubi, žudi, planira, trpi. Srcem se sumnja i vjeruje, može biti otvrdnuto ili neobraćeno. Zbog toga moli da srca solunskih kršćana budu učvršćena. To učvršćivanje srca događa se djelovanjem Duha Svetoga.

Znakovi dolaska Gospodnjeg

S prvom nedjeljom došašća ulazimo u novu liturgijsku godinu C. Nedjeljna evanđeoska čitanja uzimaju se iz Evanđelja po Luki.

Evanđelje po Luki je najpotpuniji opis Isusova života. Piščev cilj nije samo opis Isusova života nego i njegov odnos prema ljudima te opis zbivanja u Isusovo vrijeme i prikaz Isusa kao pravoga čovjeka ali i Sina Božjega i spasitelja. Evanđelje je upućeno kršćanima nežidovskog podrijetla.

Evanđelje je, na osnovu neposrednih svjedočenja i Markova evanđelja napisao sveti Luka, obraćenik s poganstva, liječnik i višegodišnji suradnik svetoga Pavla.

Bibličari se ne slažu u potpunosti o vremenu nastanka evanđelja. Najvjerojatnije je da je napisano u Antiohiji između 63. i 80. godine.

Današnje evanđeosko čitanje sastoji se od dva odlomka iz Isusove „eshatološke besjede“ nakon koje slijedi opis njegove muke i smrti. Kao i prošle nedjelje opisuju se kozmičke promjene koje prethode dolasku Sina Čovječjega. Te promjene izazvat će strah i neizvjesnost. Kršćani se ne trebaju plašiti, jer njegov drugi dolazak nije razlog za strah i tjeskobu nego za slavlje jer im se približava otkupljenje.

U drugom dijelu evanđeoskog čitanja, Isus upozorava na svakodnevnicu svojih suvremenika koji su se kao i današnji ljudi znali odati lagodnostima života ili se neopravdano ili opravdano zaokupiti svakodnevnim brigama što bi moglo odvratiti pozornost od bitnoga, a to je „onaj Dan“.

Priredio V. B.

Prvo čitanje: Jr 33, 14-16

Učinit ću da nikne Davidu izdanak pravedni.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Evo, dolaze dani
- riječ je Gospodnja -
kad ću ispuniti dobro obećanje
što ga dadoh domu Izraelovu
i domu Judinu:

U one dane i u vrijeme ono
učinit ću da nikne Davidu
izdanak pravedni;
on će činiti
pravo i pravicu na zemlji.
U one dane Judeja će biti spašena,
Jeruzalem će živjeti spokojno.
A grad će se zvati:
'Gospodin, Pravda naša.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 25,4-5. 8-9. 10 i 14

K tebi, Gospodine, uzdižem dušu svoju.

Pokaži mi, Gospodine, svoje putove,
nauči me svojim stazama!
Istinom me svojom vodi i pouči me,
jer ti si Bog, moj Spasitelj:
u tebe se pouzdajem svagda.

*****

Gospodin je sama dobrota i pravednost:
grešnike on na put privodi.
On ponizne u pravdi vodi
i uči malene putu svome.

*****

Sve su staze Gospodnje istina i ljubav
za onog koji čuva Savez njegov i
propise.

Prisan je Gospodin s onima koji ga se
boje
i Savez svoj objavljuje njima.

*****

Drugo čitanje: 1 Sol 3, 12-4, 2

*Učvrstio vam Gospodin srca za
Dolazak Kristov*

Čitanje Prve poslanice Solunjanima

Braćo!
Dao vam Gospodin,
te jedni prema drugima
i prema svima
rasli i obilovali ljubavlju
kakva je i naša prema vama.
Učvrstio vam srca da budu besprijekorno
sveta pred Bogom i Ocem našim
o Dolasku Gospodina našega Isusa i
svih svetih njegovih s njime.
Uostalom, braćo,
molimo vas i zaklinjemo
u Gospodinu Isusu:
primili ste od nas
kako treba da živite
da biste ugodili Bogu.
Vi tako i živite
pa sve više napredujete!
Ta znate koje smo vam zapovijedi dali
u Gospodinu Isusu.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Lk 21, 25-28. 34-36

Približuje se vaše otkupljenje.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Uono vrijeme:
Reče Isus svojim učenicima:
*Bit će znaci na suncu, mjesecu i
zvijezdama,
a na zemlji bezizlazna tjeskoba naroda
zbog huke mora i valovlja.
Izdisat će ljudi
od straha i iščekivanja onoga
što prijeti svijetu.
Doista, sile će se nebeske poljuljati.
Tada će ugledati
Sina Čovječjega gdje dolazi u oblaku
s velikom moći i slavom.
Kad se sve to stane zbivati,
uspravite se i podignite glave
jer se približuje vaše otkupljenje.*
*Pazite na se
da vam srca ne otežaju u proždrljivosti,
pijanstvu i u životnim brigama
te vas iznenada ne zatekne onaj Dan
jer će kao zamka nadoći
na sve žitelje po svoj zemlji.*
*Stoga budni budite
i u svako doba molite
da uzmognete umaći svemu tomu
što se ima zbiti
i stati pred Sina Čovječjega.*

Riječ Gospodnja

Uspravite se i podignite glave

Neprestano valja napominjati da je došašće, koje danas započinje, pokorničko vrijeme u kojemu se bdijenjem, molitvom, postom i djelima milosrđa pripremamo na sudjelovanje u otajstvu Božje ljubavi prema čovjeku, a ne romantično i dinamično razdoblje u kojemu trebamo pripremiti sve što nam je potrebno za slavlje.

Prva nedjelja došašća nam nudi biblijska čitanja u kojima se jasno ističe što nam valja činiti, a što izbjegavati.

Da vam srca budu sveta

Prvi zadatak koji nam postavlja Božja Riječ za današnji dan, ali i za cjelokupno vrijeme došašća koje je pred nama, potreba je da nam srca postanu sveta pred Bogom i Ocem našim. To je uvjet bez kojega nema kršćanstva.

Kršćanstvo nije etnografska kategorija koja se izvodi u određenim intervalima s nakanom da se sudionici i promatrači bolje osjećaju.

Kršćanstvo nije skup pravila i normi koje moramo izvršiti po unaprijed predviđenom redu.

Kršćanstvo je stvar srca. Srca koje se opredjeljuje. Nije bitno kako se ponašamo. Bitno je gdje nam je srce. Bitno je da Bogu,

po Kristu i u Duhu Svetome, poklonimo svoje srce. Potpuno i bez zadržke. Onda ćemo moći napraviti i drugi korak koji nam je zapisan u današnjim biblijskim čitanjima.

Rasli i obilovali ljubavlju

Onaj tko se temeljno opredijeli za Boga prepoznat će u sebi nadahnuće za nasljedovanje Boga. A Boga, koji je Ljubav, može se nasljedovati jedino djelotvornom ljubavlju. Sve drugo osim ljubavi laž je i privid. Bez ljubavi sve je laž i privid. Valja nam ljubiti. Živjeti u ljubavi i djelovati iz ljubavi. Ako se naše kršćanstvo ne prepoznaje po konkretnim djelima ljubavi onda ga nema. Kršćanstvo nije apstraktna kategorija. Ako nije djelatnom ljubavlju konkretizirano ono ne postoji. Ma koliko se mi riječima ili papirologijom trudili dokazati suprotno.

No, ljubav ni u kojem trenutku ne doživljava svoj vrhunac. Ne možemo, ako želimo govoriti istinu, reći da ljubimo dovoljno i da ne bismo mogli još rasti u ljubavi. Zato nas biblijski odlomak potiče da neprekidno rastemo u ljubavi. I da naša ljubav ne bude povremena akcija dobrote prema onima koje smatramo bjednijima od sebe, nego da bude životni stav i životno poslanje. Trebamo obilovati u ljubavi. Ljubav se treba prelijevati iz korita našega srca preko naših ruku, naših misli i riječi. Naša ljubav treba natopiti zemlju kako bi mogla uroditi dobrotom.

Ne u proždrljivosti, pijanstvu i životnim brigama

Božja riječ nam ne govori samo što smo dužni činiti i kako nam valja živjeti, nego nas i opominje da izbjegavamo ono što nas odvodi od Boga. Ali i od sebe samih. Opominje nas da nam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama. Da nam srce, koje se valja uzdići Bogu i darovati mu se, ne bude opterećeno i onemogućeno da se, zajedno sa srcima braće i sestara, uzdigne Gospodinu.

Proždrljivost je negativna krajnost hranjenja i brige za vlastito tijelo. Budući da smo materijalna bića kojima je potrebna hrana kako bismo se održali na životu, normalno je da nastojimo nabaviti kruh svagdašnji i da se Bogu molimo da nam to bude moguće. Ali, ne trebamo pretjerati i gomilati više materijalnoga nego što nam je potrebno. Došašće je pravo vrijeme da se oslobodimo materijalnih viškova i podijelimo s onima koji ne mogu sami osigurati sebi materijalno što im je potrebno za život. Time oslobađamo svoje srce da se uzdigne Bogu. Oslobađamo ga od otežalosti.

Pijanstvo simbolizira svaku situaciju u kojoj smo bili zavedeni i zaslijepljeni. Svaki trenutak kad nismo mogli sagledati cjelinu i odvagnuti što je bitno, a što nebitno. Simbolizira svako naše ponašanje koje izgleda kao da nam se pamet pomutila. A toliko puta se baš tako ponašamo i nepotrebno gubimo prijatelje ili stvaramo neprijatelje. Toliko puta ne uspijevamo uspravno i ravno napredovati, nego teturamo, krivudamo i posrćemo.

Životne brige nikoga ne zaobilaze. No, prečesto nas zaobiđe svijest da postoje stvari oko kojih se ne trebamo brinuti. Zaobiđe nas blagoslov da razlikujemo važno od nevažnoga i bitno od

sporednoga. Zato se valja odgojiti da ne brinemo nepotrebne brige. Da se ne opterećujemo onim što nam ne treba. Valja nam ostaviti da prođe prolazno i posvetiti se trajnim vrijednostima, spokojni jer smo utješeni mišlju da nam Bog daje dovoljno snage za sve životne probleme, osim onih koje si sami natovarimo na leđa.

Budni budite i u svako doba molite

A da bismo sve ovo mogli ostvariti potrebno je bdjeti i moliti. Potrebno je otvorenih očiju i otvorena srca živjeti u konkretnom prostoru i vremenu u stvarnosti onakvoj kakva uistinu jest. Ne trebamo se zavaravati niti bježati niti se skrivati. Bog nam je darovao ovaj prostor i vrijeme, ove ljude i ove događaje, zato da bismo njima iskazivali ljubav i po njima došli bliže Bogu.

Jednako tako je potrebno i neprestano moliti. Neprestano komunicirati s Bogom bivajući u njegovoj blizini. I to ne samo moliti uobičajenim obrascima predviđenim za osobni ili zajednički susret s Bogom, nego naš cjelokupni život, sve što mislimo, govorimo i činimo, mora biti zahvalna i slavljenička molitva.

I onda će život nas kršćana biti znak koji će mnogi pokušati osporiti, ali se neće moći zanemariti niti ušutkati. Bit ćemo autentični svjedoci koji Kristov dolazak, i spomen-čin prvoga dolaska i nadu drugoga dolaska, očekuju uspravljani i podignute glave. Budimo kršćani koji će osjećati zahvalni ponos. Ponos koji će nam posvijestiti tko smo i zašto smo na svijetu. Da smo ljudi, pozvani darom vjere, koji srce daruju Bogu, budno i u molitvi rastu i obiluju ljubavi oslobođeni materijalnoga gomilanja, krivog pogleda i suvišnih stvari.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega

Ponizan Otac

Bog je siromašan, On je dar. On je također ponizan. Poniznost je samo drugo ime za ljubav. Uobičajena je definicija poniznosti: sebe smatrati za onoga koji se je prepoznao takvim kakav jest. Realnost. To je premalo! Čini mi se da se poniznost sastoji u tome da se sebi ne pripisuje veliko značenje. Pogotovo da se ne ide iznad sebe. I tada se poniznost pokazuje tu kao drugo ime za ljubav. Čim nekoga stvarno voliš, postaješ ponizan. Čim nekome pripisuješ veliko značenje, zaboravljaš samog sebe. Bog je ponizan upravo u tom smislu. Otac se ne stavlja na prvo mjesto, ne drži se vrijednim, značajnim. Čim se objavio, počeo je govoriti o Drugome: "Ovo je moj ljubljani Sin..." U svim prilikama N.Z. izdiže Otac Sina: "Njega slušajte..." (Mt 17,5). I uvijek kad Sin govori o Ocu, stavlja se u pozadinu i proslavljuje Oca: "Oče, došao je čas: proslavi Sina svoga da Sin proslavi tebe" (Iv 17,1). "Ja sam od sebe ne mogu učiniti ništa: kako čujem, sudim i sud je moj pravedan, jer ne tražim svoje volje, nego volju onoga koji me posla" (Iv 5,30).

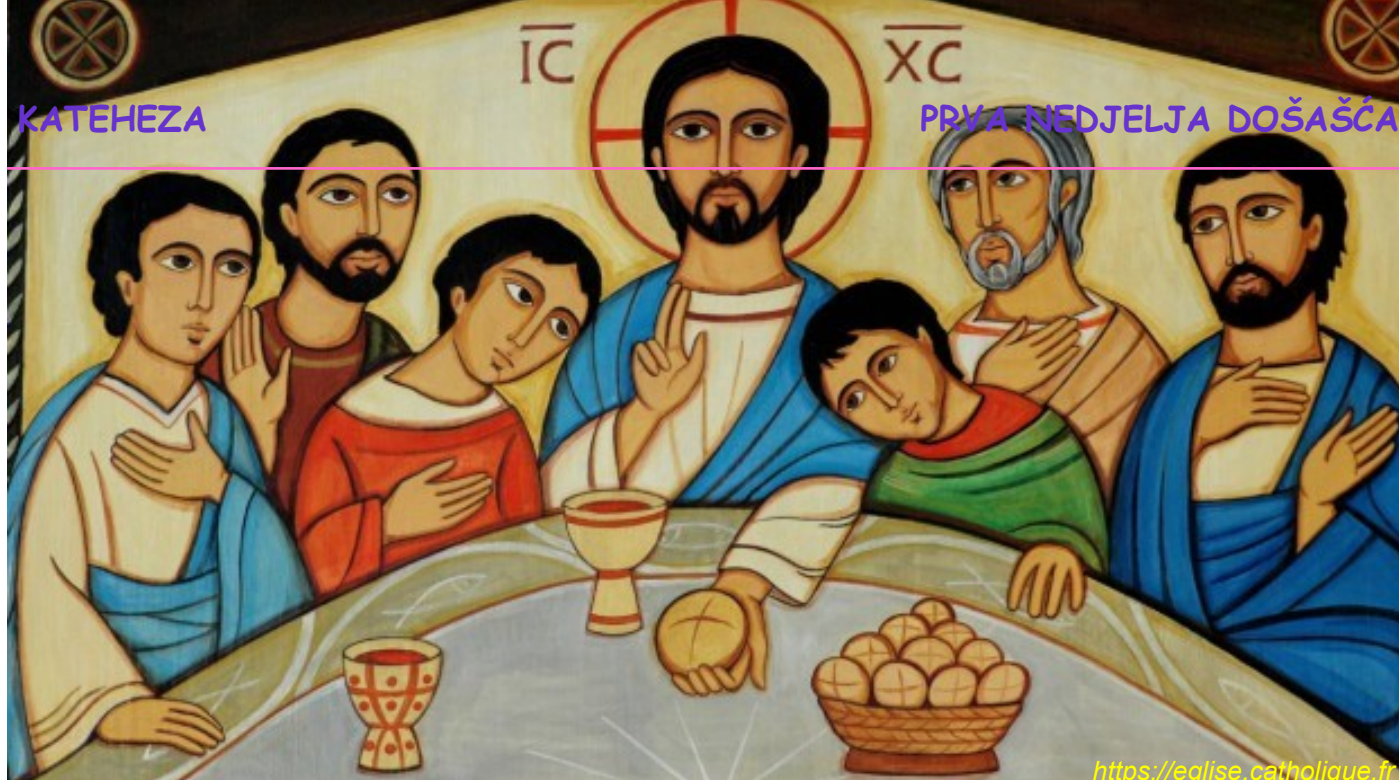
"Kad uzdignete Sina čovječjega, tada ćete upoznati da Ja jesam i da sam od sebe ne činim ništa, nego da onako zborim kako me naučio Otac" (Iv 8,28).

"Tko je vidio mene, vidio je i Oca" (Iv 14,9).

I Duh Sveti ne dolazi sam od sebe ni za sebe, nego On dolazi da prisjeća na nekog Drugog: "Branitelj-Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje Ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh" (Iv 14,26).

Vjera, ljubav i poniznost su u nama odsjaj božanskog života. Poniznost je božanska krepost, ima okus Božji.

Ako se pred drugima jako bojiš i postavljaš si pitanja: "to će se saznati o meni? to će misliti o meni?", tim dokazuješ da si još uvijek pripisuješ veliko značenje. Neće te zagovarati i braniti niti tvoje moralno usavršavanje, niti tvoja asketska herojska djela, niti tvoji mistični uspjesi. Ne, pitat će te: "Tko je u dodiru s tobom izrastao, koga si odmorio, obnovio, osvježio, koga si volio, ukratko, kakva je bila tvoja stvarateljska sličnost s Ocem? Da nađeš Boga, potrebno je da probudiš svoju očinsku ili majčinsku silu. Morao bi biti prvi u ljubavi i u tome ustrajati.

<https://eglise.catholique.fr>

Vjerovati da je Bog Otac, to znači vjerovati da je ljubav u tebi i kroz tebe jača nego sve zapreke koje joj se postave na putu. To znači: ne čekati da me netko ljubi. Tada bih mogao dugo čekati.

"Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici?" (Mt 5,46).

Ako samo ljubiš one koji tebe pozdravljaju, ako pišeš samo onima koji tebi pišu, ako posjećuješ samo one koji te mole, ako svoje srce daruješ samo onima koji to žele... tada si poganin.

"Čuli ste da je rečeno: Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja. A ja vam kažem: ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone da budete sinovi svoga Oca koji je na nebesima, jer On daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima, i da kiša pada pravednicima i nepravednicima" (Mt 5, 43-45).

Postat ćeš sličan Ocu čim ljubiš one koji to "ne zaslužuju", čim napustiš svoj ponos i budeš kao Bog spreman posegnuti za inicijativom.

Jesi li u svojoj sredini, u svom zvanju inicijativa ljubavi? Ideš li onima koji se boje približiti i doći? Činiš li prvi korak? Radiš li s ljubavlju? Ili se posvećuješ jednostavnoj zaposlenosti, svoju vlastitu neplodnost opravdavaš s nedostojnošću svojih bližnjih: "Oni to ne zaslužuju."? Ako čekaš na to da

oni to zasluže, neće nikad zaslužiti. Čekaš li da svoje dijete voliš onda kad ono bude zaslužilo tvoju ljubav, kad se bude pokazalo dostojno tvoje ljubavi?

Odrasli su isto tako gladni ljubavi, nesposobni ljubiti kao i dijete. Kao i dijete, i oni imaju veliku potrebu da budu probuđeni na život, na vjeru, na ljubav. Umjesto da ih se šalje u tamu i prepušta vragu, trebaš reći: Vjerujem u Boga, svemogućeg Oca. Vjerujem u svemoć stvarateljskog očinstva u svijetu. Vjerujem da mi je ta sila dana od Boga. Vjerujem da trebam biti otac, majka, vjerujem da trebam buditi na radost sve ljude oko sebe koji na to čekaju. Za sve koji bude tvoju sadašnjost, za sve koji prihvaćaju stvari koje ne bi bez tebe upoznali, ti si i otac i majka. Moraš pokazati poniznost i dalje raditi iako ti oni nikad neće zahvaliti, iako će se činiti da nisu sretni.

Rekli smo da je Bog siromašan, On je dar, On je ponizan jer je Otac. I, jer je Otac, On je također i ranjiv. Ocu nije svejedno kako se dijete ponaša. Tako se i nebeski Otac raduje ako ga hvalimo, ako se njime ponosimo i trpi ako ga zanemarimo. Očeva je patnja objavljivanje njegova očinstva, njegove ljubavi i velike sile koja nam tu ljubav preko njega daje.

Priredio Stjepan Harjač

Sasvim osobno došašće

Kada se tiha radost predbožićnog vremena daje posvuda osjetiti, u nekim trenucima može biti osobito teško što smo pogođeni nekom bolešću i što zbog toga s drugima ne možemo dijeliti radost Božića. No došašće možda ipak može na osobit način postati lijek za dušu koji prisilnu neaktivnost i bolove čini podnošljivijima, dapače, želi pomoći otkriti milost koja se nalazi u tišini bolesničke sobe.

Razmislimo što zapravo znači riječ *advent*. To je latinska riječ koju možemo prevesti kao *prisutnost*, *dolazak*. U jeziku staroga svijeta to je bio stručni izraz koji je obilježavao dolazak nekog službenika, osobito dolazak kralja ili cara u provinciju. No mogao je izražavati i dolazak božanstva koje izlazi iz svoje skrovitosti i snažno očituje svoju nazočnost ili se njegova prisutnost svečano štuje u kultu.

Tu su riječ kršćani preuzeli kako bi izrazili svoj osobit odnos prema Isusu Kristu. On je za njih kralj koji je ušao u ovu siromašnu provinciju svijeta i dariva joj svetkovinu svoga posjeta; to je onda kada u njegovu prisutnost oni vjeruju dok se okupljaju na euharistiju. Tom su riječju općenito htjeli reći: Bog je tu. On se nije povukao od svijeta. Nije nas napustio. I onda kada ga ne vidimo i ne možemo ga dohvatiti kao neku stvar - on je ipak tu i prilazi nam na različite načine.

Tako u smisao riječi *advent* pripada i riječ *visitatio*, koja zapravo znači posjet, ali se već odavno prevodi riječju *pohod*. Ovdje se

sada događa čudnovati pomak u našem razmišljanju. Riječ pohod gotovo da je izgubila radostan sadržaj riječi posjet, posjećivati; više uopće ne pazimo na njezin izvorni smisao, nego pod riječju pohod podrazumijevamo muke i nevolje, koje se onda tumače kao Božja kazna. Zapravo bi trebalo biti upravo obratno. Riječ pohod, posjet trebala bi pomoći da shvatimo kako se i u teškoćama može pronaći nešto od ljepote došašća. Bolest i patnja mogu, isto kao i velika radost, biti svojevrsno osobno došašće - posjet Boga koji ulazi u moj život i želi mi se obratiti. I kada nam to bude teško, pokušajmo ipak na takav način razumjeti časove trpljenja: Gospodin je na neko vrijeme prekinuo moju aktivnost kako bi me doveo do tišine.

U svojoj svagdašnjici imam premalo vremena za njega i premalo vremena za sebe. Od zore do mraka razapet sam svojim poslovima i čak uzmičem pred samim sobom, jer ne znam što bih sa sobom započeo. Posao me ima, društvo me ima, zabava me ima, ali ja sam sebe ne posjedujem. Tako se malo-pomalo izopačujem i u svojoj nutrini. Stvari me tjeraju; ja sam samo jedna funkcija u njihovom velikom stroju.

No Bog me izbavio. Moram biti miran. Moram čekati. Moram postati svjestan sebe, moram nositi svoju samoću, svoju bol i moram prihvatiti sebe samog. Sve je to teško.

No nije li moguće da Bog u toj tišini čeka na mene? Nije li moguće da on time čini ono što piše u prispodobi o trsu: Svaku lozu na meni koja ne donosi roda on siječe, a svaku koja rod donosi čisti da više roda donese (Iv 15, 2)?

Ako naučim prihvaćati sebe u ovim danima tišine, ako strpljivo podnosim bol jer me Gospodin u toj boli čisti - nisam li postao bogatiji nego kada bih zaradio mnogo novaca? Ta, nije li mi se tada dogodilo nešto trajnije i plodonosnije od stvari koje se mogu prebrojiti i procijeniti? Gospodinov posjet - možda bolest može zadobiti drugo obličje ako je promatramo kao djelić došašća. Ne bunimo se protiv bolesti samo zato što zadaje bol, zato što su šutnja i osamljenost teške. Protiv bolesti se bunimo zato što želimo učiniti toliko toga važnoga, zato što nam se ona čini besmislenom. No ona uopće nije besmislena. Kao sastavni dio ljudskoga života bolest ima veliko značenje. Ona može biti Božji trenutak u našem životu, vrijeme kada smo otvoreni za Boga, i kada ponovno učimo pronaći sebe same.

Možda bismo jednom trebali napraviti pokus i pojedine događaje dana shvatiti kao znakove koje nam upućuje Bog. Možda ne bismo trebali uočavati samo ono što nas ljuti i što nam je neugodno nego se truditi iznaći kako često Bog daje osjetiti svoju

ljubav. Voditi, takoreći, unutarnji dnevnik dobra, bila bi lijepa i ozdravljjuća zadaća.

Gospodin je tu. Ta kršćanska sigurnost nam treba pomoći da na svijet gledamo drugim očima i upravo pohod naučimo shvaćati kao posjet, kao način na koji nam On može prići, postati nam bliz.

Putevi i načini čekanja

Dруги temeljni element došašća je čekanje koje je istodobno i nadanje. Došašće time ocrtava ono što je uopće sadržaj kršćanskog vremena i sadržaj povijesti. Isus nam je to predočio u mnogim prispodobama: u priči o slugama koje čekaju dolazak svojega gospodara ili na to zaboravljaju te postupaju kao da su oni vlasnici; u pripovijesti o djevicama koje čekaju zaručnika ili, pak, onima koje zadriježmaše, te u prispodobama o sjetvi i žetvi.

Tijekom svojega života čovjek je taj koji čeka: kao dijete čeka da postane odrastao, kao odrastao želi napredovati i biti uspješan; na poslijetku čezne za mirom i, konačno, dolazi vrijeme kada otkriva da se premalo nadao, kada mu osim u njegovu zvanju i poslu ne preostaje više ništa čemu bi se nadao.

Čovječanstvo se nikada ne može prestati nadati boljim vremenima; kršćanstvo se nada da Gospodin prolazi kroz čitavu povijest i da će jednom sabrati sve naše suze i muke, te će tako u njegovu kraljevstvu sve pronaći svoje objašnjenje i ispunjenje.

Nikada nije tako razvidno daje čovjek taj koji čeka, kao što je to u vrijeme bolesti. Svaki dan iščekujemo neki znak poboljšanja i napokon potpuno ozdravljenje. No pritom istodobno otkrivamo da načini čekanja mogu biti različiti.

Ako samo vrijeme nije ispunjeno osmišljenom sadašnjošću, tada čekanje postaje nepodnošljivo. Ako moramo gledati samo u nešto, i sada tu baš ništa ne nalazimo, ako je sadašnjost potpuno prazna, tada je svaka sekunda preduga. A čekanje je isto tako preteško breme kada je sasvim neizvjesno smijemo li se uopće čemu nadati.

No ako je samo vrijeme osmišljeno, ako je u svaki trenutak utkano nešto osobno i vrijedno, tada radost zbog nečega većega nadolazećega već i ono sadašnje čini još dragocjenijim i kao da nas nekom nevidljivom silom uzdiže ponad trenutaka. Upravo nam kršćanski advent želi pomoći u ovom načinu čekanja; to je zapravo kršćanski oblik čekanja i nadanja.

Darovi Isusa Krista, naime, nisu čista budućnost, nego se pružaju u sadašnjost. Krist je već sada tu u skrovitosti: on mi se obraća na različite načine - u Svetom pismu, tijekom crkvene godine, po svetima, u nekim svagdašnjim događajima, u svemu stvorenome, koje drukčije izgleda ako On iza toga stoji nego ako je zastrto maglom neizvjesnog porijekla i neizvjesne budućnosti. Mogu mu govoriti, pred njim se žaliti, a mogu mu predati svoju patnju, nestrpljivost i sumnje, sa sigurnošću da me uvijek sluša. Ako on postoji, tada ne postoji besmisleno i prazno vrijeme. Tada je svaki trenutak u sebi dragocjen, i onda kada nisam sposoban nizašto drugo osim nijemo izdržati svoju bolest. Ako on postoji, tada

uvijek ostaje nešto čemu se mogu nadati i tamo gdje mi drugi više ne mogu pružiti nadu. Tada starost i mirovina više nisu posljednji stupanj života, s kojega čovjek još samo može gledati unatrag. Tada uvijek dolazi ono još veće i baš vrijeme izvanjske beskorisnosti može postati najviši oblik sazrijevanja.

Kršćanska nada, dakle, ne obezvrjeđuje vrijeme; ona znači upravo to da svaki trenutak života ima svoju vrijednost; ona znači to da sadašnjost možemo prihvatiti i trebamo ispuniti jer sve ono što smo u nutrini prihvatili - ostaje.

Vrijeme radosti koju nikakva patnja ne može pomutiti

Tako postaje razumljiv i treći vidik: došašće nije samo vrijeme sadašnjosti i iščekivanja vječnoga, ono je oboje, te je stoga na poseban način vrijeme radosti, i to unutarnje radosti koju nikakva patnja ne može pomutiti. To se možda najbolje može razumjeti kada se ispita unutarnji sadržaj naših adventskih običaja. Gotovo svi ti običaji imaju svoj korijen u riječima Svetoga pisma koje Crkva u ovom vremenu koristi za molitvu; vjernički je puk ovdje Pismo gotovo prenio u ono vidljivo.

U Psalmu 96, primjerice, čitamo: „Neka klikće šumsko drveće pred Jahvom, jer dolazi.“ Liturgija je to, nadovezujući se na druge psalme, proširila u rečenicu: „Bregovi i brežuljci nek pjevaju pred Bogom i sve šumsko drveće nek plješće rukama, jer dolazi Gospodin, Gospodar vječnog gospodstva.“

Drvca koja ukrašavamo za Božić nisu ništa drugo do pokušaj da se uprizore riječi: Gospodin je tu - tako su naši preci vjerovali i znali; dakle, drveće mu mora poći u

susret, prignuti se pred njim i veličati svoga Gospodina. Iz iste te vjerničke svijesti uprisutnili su riječi o pjevanju brda i brežuljaka, a to pjevanje brda koje su započeli odjekuje sve do našeg doba i daje nam naslutiti blizinu Gospodnju, koja jedina može čovjeku darovati ljepotu takvih zvukova.

Čak i naoko tako izvanjski običaj poput pripremanja božićnih kolačića ima svoj korijen u adventskoj liturgiji Crkve koja, u ovim danima godine na izmaku, preuzima prekrasne riječi Staroga zavjeta: „U one dane prokapat će brda slalom, a rijekama će poteći med i mlijeko.“ Takvim su riječima ljudi toga doba izražavali cjelokupnost svojih nadanja u spašeni svijet. A opet je bilo tako da su naši preci živjeli Božić kao dan u kojem je Gospodin doista došao. Ako on dolazi na Božić, onda kao da dijeli med. Tada mora biti istinito da zemljom teku med i mlijeko; tamo gdje je on, iščezava sva gorčina, budući da su u skladu nebo i zemlja, Bog i čovjek, a med, medenjak, znak je mira, sloge i radosti.

Tako je Božić postao blagdanom darivanja u kojem oponašamo Boga koji je darovao sebe samog i time nam još jednom

darovao život, koji doista postaje darom tek onda ako mlijeku egzistencije pridode med „biti ljubljeno“, ljubavi koja nije ugrožena smrću, nevjernošću i besmisлом.

Sve se to, na poslijetku, slilo u radost što je Bog postao djetetom koje nas ohrabruje da se pouzdajemo, kao što to čine djeca, da darujemo i dopustimo da nas se obdari.

Možda nam je teško prihvatiti te zvukove radosti kada nas muče sumnje, kada nas u istoj mjeri pritisnu bolest tijela i duševni problemi te nas tjeraju da se bunimo protiv toga neshvatljivog Boga.

No znak nade, a to je upravo ovo Dijete, podignut je baš onima koji su u nevolji. I baš stoga je ono moglo probuditi tako čistu jeku da njegova utješna snaga dotiče i srca nevjernika.

Možda došašće trebamo proživjeti upravo tako da bez otpora dopustimo da nam dragi znakovi ovoga vremena uđu u dušu, da bez postavljanja pitanja i mudrovanja dopustimo da nas ogriju, a onda puni pouzdanja prihvatimo neizmjernu dobrotu Djeteta koje je jedino moglo učiniti da brda pjevaju i šumsko drveće pretvoriti u klicanje.

Joseph Ratzinger (Papa Benedikt XVI.)

<https://www.vaticannews.va>

Došašće - advent

<https://www.moinestibhirine.org/>

Crkva slavi početak nove Liturgijske godine s Prvom nedjeljom Došašća 28. studenog 2021.

Došašće - od latinske riječi ad venio, što znači doći liturgijsko vrijeme očekuje Adventus Domini, Dolazak Gospodnji. To je razdoblje od četiri nedjelje prije Božića u koje Crkva obilježava dolazak Gospodnji i priprevu za taj dolazak.

U vremenu Došašća očekujemo dolazak Krista kao djeteta u štali u Betlehemu, kao milost u našim dušama, te kao suca na kraju vremena.

Vrijeme Došašća ispunjeno je pripremanjem i iščekivanjem. Mi kršćani često podlegnemo promidžbi te se naša priprava svodi na razmišljanje o darovima, kupovinu, pripreme darova i raznoraznih jela. Pri tome zaboravljamo duhovnu stranu Adventa i Božića.

Došašće je vrijeme iščekivanja, obraćenja i nade, promišljanja ljubavi i poniznosti Sina Božjega koji se u ovom svijetu rodio kao najmanji od najmanjih. Ponekad, u silnoj žurbi i potrošačkoj

groznici, zaboravimo Isusove riječi “Zaista kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste” (Mt 25, 40).

Dok ukrašavamo prostorije svojih domova, ne smijemo zaboraviti pripremiti mirno mjesto u našim srcima, u kojem će boraviti naš Spasitelj.

Težište na liturgiji

U vremenu Došašća uvijek su četiri nedjelje, iako ne obavezno i četiri tjedna. Liturgijska boja vremena je ljubičasta, osim u treću nedjelju Došašća, kad uz ljubičastu misnicu, svećenik može odabrati i ružičastu. “Slava” se ne govori u ovo vrijeme, nego “Aleluja”.

Proroštva Izaije proroka često se čitaju u vrijeme Došašća, ali sva se čitanja u ovom vremenu usredotočuju na ključne osobe Starog i Novog Zavjeta, koje su bile pripremljene i odabrane od Boga kako bi Utjelovljenje bilo moguće: Blažena Djevica Marija, sveti Ivan Krstitelj, sveti Josip, sveta Elizabeta i Zaharija.

Iščekivanje se pojačava od 17. do 24. prosinca kada liturgija odzvanja prekrasnim proročkim naslovima antifona.

Vrijeme Došašća također ima i Marijansko životno težište. Razmišljamo o ovoj divnoj tajni Utjelovljene Riječi revno kao i Njegova Majka Marija, pripremna i očekujući rođenje svoga Sina.

Povijest Došašća

Godine 490. , biskup Perpetuus iz Toursa službeno je proglasio Došašće pokorničkim vremenom u franačkoj crkvi, naređujući post u tri dana svakog tjedna od 11. studenog (blagdan svetog Martina) do Božića. Ovo četrdesetodnevno vrijeme posta, slično Korizmi, originalno se nazivalo Quadragesima Sancti Martini (Četrdesetodnevni post svetog Martina). Čitanja prilikom euharistijskog slavlja uzimala su se iz Korizmenog vremena.

Vrijeme Došašća Rimske liturgije, koja se razvila stoljeće nakon one franačke crkve, nije bilo pokorničko, nego slavljeničko, vrijeme radosti i priprema za Božić. Kada je Crkva ujedinila liturgijsko vrijeme, nepokornička priroda rimskog Došašća bila je u sukobu sa dužom i pokorničkom praksom galskog Došašća. U trinaestom stoljeću je postignut kompromis, koji je kombinirao post i pokornički karakter galskog običaja s misnim tekstovima i kraćim četverotjednim ciklusom rimske liturgije Došašća. Liturgija Došašća ostala je nepromijenjena sve do II. vatikanskog koncila, koji je uveo manje izmjene kako bi jasno odredio duh korizmenog i vremena Došašća.

Mali vjeronaučni leksikon

Kršćanstvo

Duhovnost i mistika

Kršćanska duhovnost ide za pounutrašnjem temeljnih kršćanskih dogmatskih i moralnih načela, za njihovim osobnim doživljajem, iskustvom i produbljivanjem. Postoje tri puta kršćanske duhovnosti, jedan redoviti (liturgijsko--sakramentalna duhovnost) i dva posebna (asketsko-mistični put i pučka pobožnost).

U *liturgijsko-sakramentalnoj duhovnosti* sudjeluju svi vjernici i ona postoji u svim kršćanskim konfesijama. Asketsko-mistični oblik duhovnosti razvio se u otačkoj Crkvi (monaštvo, redovništvo), a na svoj su ga način razvile i normirale Katolička crkva i istočne kršćanske crkve, osobito pravoslavne.

Kršćanska mistika razvila se pod utjecajem novozavjetnih tekstova (Ivanova i Pavlova mistika) i neoplatonističke mistike. Pripada tipu transcendencijske mistike ljubavi. Između ljudske duše i Boga nema ontološke istovjetnosti, zajedništva naravi, kao u imanencijskoj, panteističkoj mistici, već samo zajedništvo u ljubavi.

U katolicizmu je takav tip mistike našao svoj izraz u samostanskoj duhovnosti katoličkih redova kroz povijest (benediktinska, cistercitska, viktorinska, dominikanska, franjevačka, karmelićanska, isusovačka duhovnost).

U pravoslavlju duhovnost i mistika oblikovane su pod utjecajem istočnih crkvenih otaca i istočnokršćanskog monaštva (sv. Ivan Klimaks), a svoj najkarakterističniji oblik našle su u atoskoj duhovnosti i hezihazmu (Grigorije Palamas).

Premda su reformatori odbacili samostansku askezu i duhovnost te bili nepovjerljivi prema mistici, u povijesti protestantizma došlo je do nastanka mističnih struja (pijetizam, probudni duhovni pokreti u XIX. st. te pentekostalci u XX. st.).

Pučka pobožnost (hodočašća, postovi, razni molitveni oblici) karakteristična je za katolicizam i pravoslavlje i strana je protestantizmu. U službi je katoličke i pravoslavne duhovnosti asketska, duhovna i nabožna književnost, a osobito bogata sakralna umjetnost. U pravoslavlju je poseban iskaz duhovnosti štovanje ikona. Protestantska duhovnost očituje se osobito u čitanju biblijskih tekstova i pjevanju crkvenih pjesama.

Jakov Markijski

28. studenoga

Jakov Markijski rođen je 1393. kao 18. dijete u obitelji Monteprandone u Markama u središnjoj Italiji, a preminuo je 28. studenoga 1476. u Napulju. Kao dječak došao je svom ujaku, svećeniku, koji ga je opismenio i potom poslao u školu. Kasnije je u Peruggi studirao pravo, a uzdržavao se poučavajući sina nekog plemića. Postao je državni činovnik, ali je, osjetivši redovnički poziv, postao franjevac.

Bio je nadaleko poznat kao odličan propovjednik, zbog čega su ga tražili i zvali ne samo vjernici, već i biskupi i vladari. Bio je, osim Italije, i u Ugarskoj, Češkoj, Poljskoj, Austriji i Njemačkoj. Uz propovijedanje, u kojem je, uz tumačenje kršćanskih istina, naročito ukazivao na nedostatke suvremenog društva, fra Jakov je gradio bolnice i sirotišta, te činio drugo što je bilo na korist puku.

Takav jedan čovjek, kojeg su još za njegova života smatrali svetim, od generala franjevačkog reda imenovan je 1432. vizitatorom bosanskih franjevaca, te zadužen za provođenje vjerskih reformi u Bosni, gdje je već uvelike raslo krivovjerje. Fra Jakov je, barem sudeći po narodnoj predaji, za mjesto rezidiranja odabrao Deževicu kod Kreševa, a za njegovo djelovanje date su mu izvanredne ovlasti koje inače pripadaju vikaru Vikarije.

Međutim, zbog nesporazuma s kraljem Tvrtkom II., vezanih za status bosanskih krstjana i status fratara, fra Jakov napušta

Bosnu, proglašivši i samog bosanskog kralja Tvrtka heretikom. Tvrtko se pokazao velikodušnim, pa je ponovno pozvao Jakova da dođe u Bosnu, potvrdivši mu da se može osjećati sigurnim u propovijedanju, te da će ga primiti s najvećim počastima i ponašati se prema njemu kao prema prijatelju.

Na nagovor pape Eugena IV. (koji je i sam bio franjevac), Jakov ponovno 1435. dolazi u Bosnu, gdje uskoro biva izabran za poglavara bosanske vikarije. No, Jakov nije odustajao od reformi, pa ponovno dolazi u sukob s kraljem, vlastelom i fratriba. Napokon, kad su Turci počeli provaljivati u Bosnu i rušiti samostane, papa Eugen daje mu dopuštenje da u Ugarskoj može podignuti sedam samostana za bosanske fratre, umjesto 16 koliko su ih, na području koje su zauzeli, srušili Turci. Dopuštenje je stiglo 1437., a već iduće godine fra Jakov po drugi put napušta Bosnu. Unatoč svemu, uspomena na boravak fra Jakova u Deževicama ostala je pozitivna, trajna i jaka, pa je stoga 1899., kad je župa Deževice obnovljena, sveti Jakov Markijski proglašen pomoćnim zaštitnikom župe čiji je patron Gospa Snježna.

Nedaleko od župne crkve nalazi se Jakovljeva pećina ili u narodu poznatija voda Sv. Jakova, gdje se svakog mjeseca ljudi okupljaju i traže utjehu od ovog pobožnog franjevca i prijatelja Bosne. Inače, župu Deževice i vrelo Sv. Jakova godišnje posjeti više od 35 000 tisuća hodočasnika.

NAŠI POKOJNI

MARKO ANIĆ - KALIGER,

PU splitsko - dalmatinska, Makarska, 3. prosinca 1992.

VINKO MILAS,

PU zagrebačka, 3. prosinca 1992.

IVAN HODAK,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 4. prosinca 1991.

IVICA LEVAKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 4. prosinca 1991.

PAVO FUNARIĆ,

PU brodsko - posavska, Novi Perkovci, 29. studenoga 1991.

VLADIMIR TOMAŠIĆ,

MUP, Pakrac, 29. studenoga 1991.

IVICA BOŠNJAK,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

STANISLAV VUČIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Ruskamen, 29. studenoga 1992.

TOMISLA, ĐAKOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Gašinci, 29. studenoga 1992.

IVICA JANOCH,

PU zagrebačka, Zagreb, 30. studenoga 1992.

DRAŽEN ERHATIĆ,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

IVAN CIMERMAN,

PU koprivničko - križevačka, Pakrac, 1. prosinca 1991.

TIHOMIR TOMAŠIĆ,

PU brodsko - posavska, Pivare, 2. prosinca 1992. (umro)

DANIJEL GROBOTEK,

PU karlovačka, umro, 2. prosinca 1994.

POČIVALI U MIRU!